

szélre vonatkozó, éghajlati tényezőket, valamint az ezen tényezőkből vonható következtetéseket sorolja elő.

Hogy a meteorológiai elemek áttekintését a grafikus módszer tetemesen megkönnyíti és egyszersmind azoknak változását legjobban előtűnteti, azt szerző is bizonyára tudja és meg vagyok győződve róla, hogy csak a költség miatt kellett azoknak kimaradni becses munkájából.

Ezen igen sok időbe és munkába kerülő közérdekű megfigyelések, ha ennyi előszeretettel és szakismerettel megtétnek és feldolgoztatnak, mint szerző tette, annál inkább megérdemlik, hogy az erdélyi muzeum-egylet orv.-term.-tudományi közlönyében megismertessenek, mivel Erdélynek egyik sok tekintetben nevezetes helyén tették. Én részemről annál szívesebben teszem azt, mivel a munka szerzője 1874-ben saját kezemből vette át ama műszereknek egy részét, melyeket a megfigyelésekre használt. Kívánom, hogy szerző e sikeres működését jó kedvvel és még több eredménnyel még sokáig folytathassa és hogy e közhasznú önfeláldozó tevékenysége hazánkban sok követőre találjon.

2. A fogarasi hegység egy érczelőfordulásáról Jüngling Kár. brassói ev. reálisk. tanár következőket ír az „Oesterreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen“ 1886. 13-ik számában, a 208 lapon.

„A fogarasi hegység, főtömegében kristályos palákból állva nyugotról keletnek vonulva, utolsó ágait észak-keletre tolja.¹⁾ Ezek itt 1600 m. abs. magasságig emelkedő hegyek; de rendszeren tetemesebben alacsonyabbak. Többnyire csillámpalából, valamint gneiszből és amphibolpalából állanak. A csillámpalát számos porphyrtelér hatja át, melyek becslésem szerint a csapás irányában egy geogr. mérföldnél messzebb elnyúlnak. Azon övnek szélessége, melyen belül a porphyrtelerek előfordulnak, 2500—3000 méter.

A kőzet többnyire quarezporphyr, néha agyagporphyr is. Különösen fontosak és érdekesek ezen porphyrok azon körülménynél fogva, hogy érc-hozók; mindnyája, a hányat eddig csak megvizsgáltam, legalább is hintett sphaleritet és pyritet tartalmaz, több közülök ezüsttartalmú galenitet és antimonitet is.

¹⁾ Uj-Sinka és Holbák vidékét érti szerző.

Az összes porphyrtelérek közt, melyeket a nevezett hegységben ismernek, a legvastagabb 14 m., s ezt a múlt nyáron fedeztem fel, könnyen hozzáférhető helyen. Első megtekintéskor feltűnt nekem élénk vörösbarna színe, a mi vasoxyd és elmállott sphalerit által festett kéregtől ered.

A kőzetet, melynek alapanyaga fehér, sphalerit tartalmú erek és zsinorok hatják át, s ezekben olajzöld színű sphalerit is található.¹⁾ Hirtett pyritkristályok sem ritkák.

Szorosan ezen porphyrtelér mellett van egy második is. Ennek alapanyaga is fehér ugyan, de az által, hogy apró antimonit- és galenit-kristálykák, szemcsék és pikkelykék sűrűn behintvék, sötétszürkévé válik. Gyakran igen világos pyritnek és mellette chalkopyritnek erősen csillogó kristályai is láthatók.

A porphyr a csillámpala felé meglehetősen, az érintkezésnél pedig erősen el van mállva és igen lágy.

Két telérhasadékban, melyeket feltártam, ólomtartalmú agyag (Letten) mutatkozott, képlékeny, tésztanemű állapotban. Ezen hasadékok a csillámpala határa felé mennek. Az utóbbi is erősen el van mállva és szétrepedezve, mely hasadékok szintén agyaggal vannak kitöltve, mely zinket, arsen, kevés ónt, chromot és kobaltot²⁾ tartalmaz.

Végre még azt is ki akarom emelni, hogy a kezdetben felemlített hegyvidék vizmosásaiban és patakágyaiban nem ritkán kimosódnak galenitdarabok, melyek 0.5—1%, sőt még 1.25% ezüstöt is tartalmaznak, s telérközettől egészen mentesek.

Igen örvendének, ha ezen rövid közlemény arra ösztönöznék a szakembereket, hogy ezen érczelőfordulásokat behatóbb figyelemre méltassák.³⁾

Dr. Koch A.

¹⁾ Valjon nem greenockitbártya vonja-e be, melyről Sandberger Fr. megemlékezik?

²⁾ Ha valónak bizonyulna, úgy ez igen érdekes új előfordulás volna. Különbösen már Sandberger Fr. is felemlíti „Untersuchung über Erzgänge“ munkájának 216. lapján, hogy ón-nyomok vannak a sinkai csillámpalában, de ez a tény még csak tudományos s nem egyúttal gyakorlati értékkel is bír.

³⁾ Alig szenved kétséget, hogy az itten tárgyalt érczelőfordulás egészen azonos azzal, mely Új-Sinkánál az 50-es években bányamivelés tárgyát is képezte. Miután azonban az új-sinkai bánya nem sokáig állott fenn, azt kell következtetnünk, hogy az ottani érczelőfordulásnak értékesítése nem járt nyereséggel; s így alig vehető ez jó prognostikonnak az itten tárgyalt holbáki előfordulásra nézve is.

Dr. Koch A.